

ELEKTROLITI

α - stopnja disociacije (protolize): $0 < \alpha \leq 1$

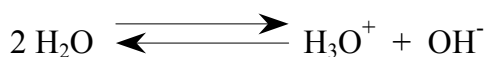
$$\alpha = \frac{\text{število disociranih molekul}}{\text{število vseh molekul}} = \frac{\text{koncentracija razpadlega dela}}{\text{zacetna koncentracija}} = \frac{x}{c_o}$$

delitev: -močni $x = c_o \Rightarrow \alpha = \frac{c_o}{c_o} = 1$

-šibki $x < c_o \Rightarrow \alpha = \frac{x}{c_o} < 1$

delitev: - kisline (v vodi disociirajo H_3O^+ ; donorji p^+ ; akceptorji e^- para)
- baze (v vodi disociirajo OH^- ; akceptorji p^+ ; donorji e^- para)

IONSKI PRODUKT VODE, pH, pOH

$$K_w = [\text{H}_3\text{O}^+] \cdot [\text{OH}^-] \Rightarrow$$

$$\text{pH} = -\log [\text{H}_3\text{O}^+] \Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-\text{pH}}$$

$$\text{pOH} = -\log [\text{OH}^-] \Rightarrow [\text{OH}^-] = 10^{-\text{pOH}}$$

T (°C)	0	10	20	25	30	40	50	100
K_w	$1,14 \cdot 10^{-15}$	$2,93 \cdot 10^{-15}$	$6,81 \cdot 10^{-15}$	$1,008 \cdot 10^{-14}$	$1,471 \cdot 10^{-14}$	$2,916 \cdot 10^{-14}$	$5,476 \cdot 10^{-14}$	$51,3 \cdot 10^{-14}$
pH	7,47	7,27	7,08	7,00	6,92	6,77	6,63	6,14

$$25^\circ\text{C}: K_w = 1,0 \cdot 10^{-14} \Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = [\text{OH}^-] = 10^{-7} \Rightarrow \text{pH} = \text{pOH} = 7 \Rightarrow \text{pH} + \text{pOH} = 14$$

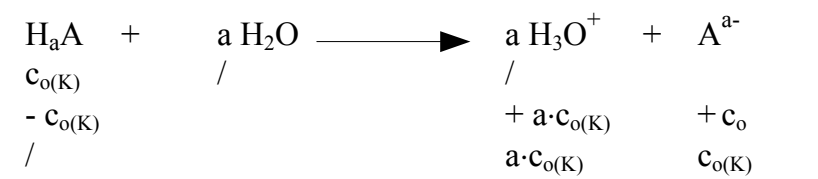
kislo: $[\text{H}_3\text{O}^+] > [\text{OH}^-]$; $0 \leq \text{pH} < 7$

nevtravno: $[\text{H}_3\text{O}^+] = [\text{OH}^-] = 10^{-7}$; $\text{pH} = \text{pOH} = 7$

bazično: $[\text{H}_3\text{O}^+] < [\text{OH}^-]$; $7 < \text{pH} \leq 14$

MOČNE KISLINE

Elektrolitska disociacija MOČNE KISLINE v vodi je protolitska reakcija močne kisline z vodo, ki je enosmerna

Kislo:

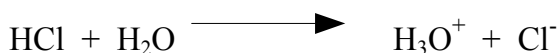
$$[\text{H}_3\text{O}^+] = a \cdot c_{o(K)}$$

$$\text{pH} = -\log[\text{H}_3\text{O}^+] = -\log(a \cdot c_{o(K)})$$

Legenda:

$c_{o(K)}$ – koncentracija kisline

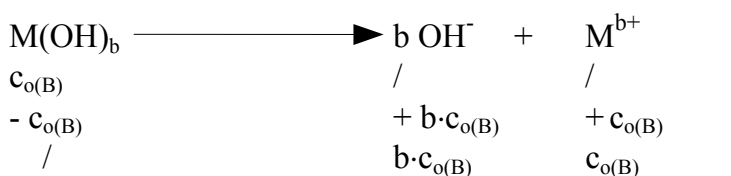
Primer: Protolitska reakcija klorovodikove kisline = Elektrolitska disociacija klorovodikove kisline

$$\text{pH} = -\log[\text{H}_3\text{O}^+] = -\log(c_{o(K)})$$

MOČNE BAZE

Elektrolitska disociacija MOČNE BAZE v vodi je protolitska reakcija močne baze z vodo, ki je enosmerna

Bazično:

$$[\text{OH}^-] = b \cdot c_{o(B)}$$

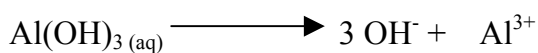
$$\text{pOH} = -\log[\text{OH}^-] = -\log(b \cdot c_{o(B)})$$

$$\text{pH} = 14 - \text{pOH}$$

Legenda:

$c_{o(B)}$ – koncentracija baze

Primer: Elektrolitska disociacija aluminijevega(III) hidroksida

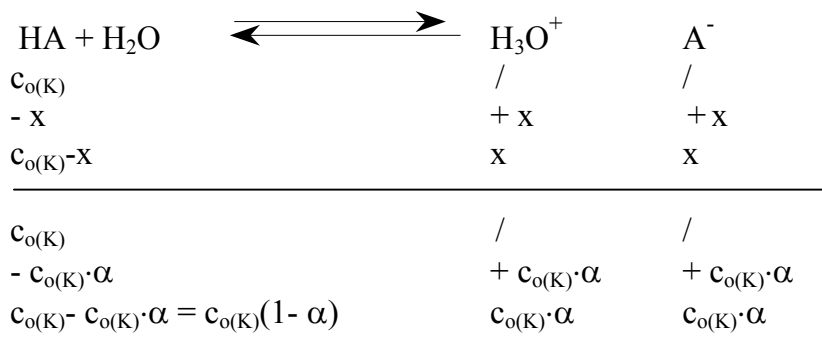

$$\text{pOH} = -\log[\text{OH}^-] = -\log(3 \cdot c_o)$$

$$\text{pH} = 14 - \text{pOH}$$

ŠIBKE KISLINE

Elektrolitska disociacija ŠIBKE KISLINE v vodi je protolitska reakcija šibke kisline z vodo, ki je ravnotežna

Kislo:

$$[\text{H}_3\text{O}^+] = x = c_{o(K)} \cdot \alpha$$

$$\text{pH} = -\log[\text{H}_3\text{O}^+] = -\log[x] = -\log(c_{o(K)} \cdot \alpha)$$

Konstanta disociacije šibke kisline K_a

$$K_a = \frac{[\text{H}_3\text{O}^+] \cdot [\text{A}^-]}{[\text{HA}]} = \frac{x^2}{c_{o(K)} - x} = \frac{c_{o(K)} \cdot \alpha^2}{1 - \alpha}$$

Predpostavka

$$\alpha \leq 0,01 \Leftrightarrow \frac{c_{o(K)}}{K_a} \geq 10^4 \Rightarrow K_a \approx \frac{x^2}{c_{o(K)}} = \frac{c_{o(K)} \cdot \alpha^2}{1}$$

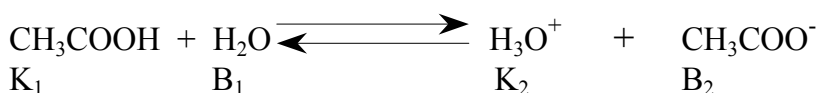
Legenda:

$c_{o(K)}$ – koncentracija kisline

α – stopnja disociacije kisline

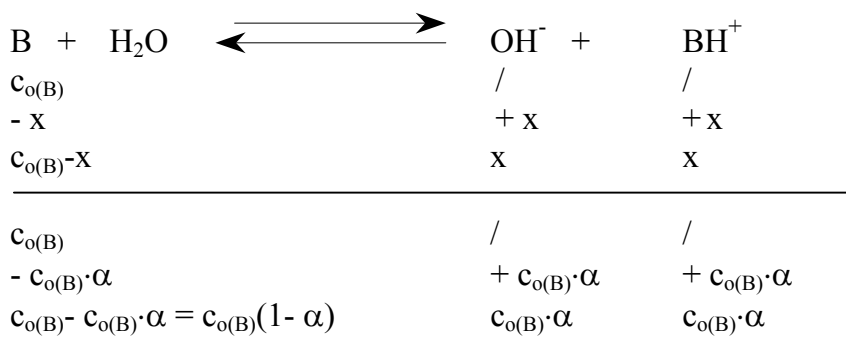
K_a – ravnotežna koncentracijska konstanta disociacije kisline tri določeni temperaturi

Primer: Protolitska reakcija klorovodikove kisline = Elektrolitska disociacija očetne kisline

ŠIBKE BAZE

Elektrolitska disociacija ŠIBKE BAZE v vodi je protolitska reakcija šibke baze z vodo, ki je ravnotežna

Bazično:

$$[OH^-] = x = c_{o(B)} \cdot \alpha$$

$$pOH = -\log[OH^-] - \log[x] = -\log(c_{o(B)} \cdot \alpha)$$

$$pH = 14 - pOH$$

Konstanta disociacije šibke baze K_b

$$K_b = \frac{[OH^-] \cdot [BH^+]}{[B]} = \frac{x^2}{c_{o(B)} - x} = \frac{c_{o(B)} \cdot \alpha^2}{1 - \alpha}$$

Predpostavka

$$\alpha \leq 0,01 \Leftrightarrow \frac{c_{o(B)}}{K_b} \geq 10^4 \Rightarrow K_b \approx \frac{x^2}{c_{o(B)}} = \frac{c_{o(B)} \cdot \alpha^2}{1}$$

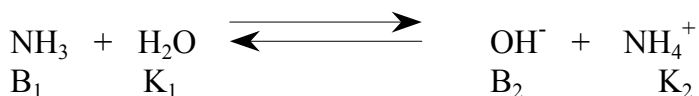
Legenda:

$c_{o(B)}$ – koncentracija baze

α – stopnja disociacije baze

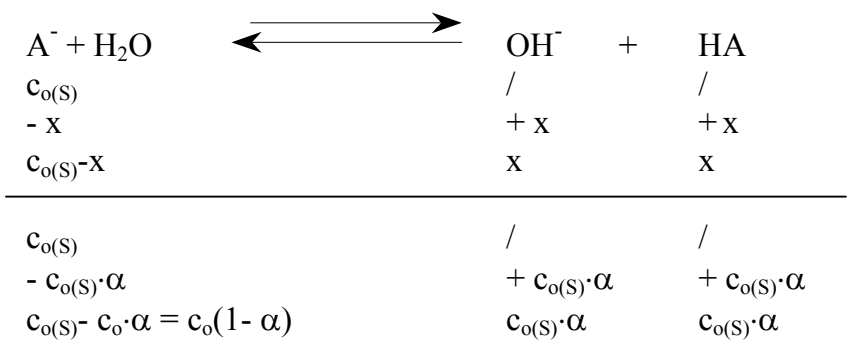
K_b – ravnotežna koncentracijska konstanta disociacije baze pri določeni temperaturi

Primer: Protolitska reakcija amoniaka=Elektrolitska disociacija amoniaka

SOLI, KI NASTANEJO Z REAKCIJO NEVTRALIZACIJE MED ŠIBKIMI KISLINAMI IN MOČNIMI BAZAMI

Protolitska reakcija KONJUGIRANE BAZE ŠIBKE KISLINE z vodo je ravnotežna

Bazično:

$$[OH^-] = x = c_{o(S)} \cdot \alpha$$

$$pOH = -\log[OH^-] = -\log[x] = -\log(c_{o(S)} \cdot \alpha)$$

$$pH = 14 - pOH$$

Konstanta protolize konjugirane baze šibke kisline (K_p)

$$K_p = \frac{[OH^-] \cdot [HA]}{[A^-]} = \frac{x^2}{c_{o(S)} - x} = \frac{c_{o(S)} \cdot \alpha^2}{1 - \alpha} \qquad K_a \cdot K_p = K_w$$

Predpostavka

$$\alpha \leq 0,01 \Leftrightarrow \frac{c_{o(S)}}{K_p} \geq 10^4 \Rightarrow K_p \approx \frac{x^2}{c_{o(S)}} = \frac{c_{o(S)} \cdot \alpha^2}{1}$$

Legenda:

$c_{o(S)}$ – koncentracija konjugirane baze (soli)

α – stopnja disociacije konjugirane baze

K_p – ravnotežna koncentracijska konstanta disociacije konjugirane baze (A^-) = konstanta protolize

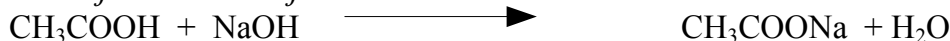
K_a – ravnotežna koncentracijska konstanta disociacije kisline (HA)

A^- je konjugirana baza šibke kisline (HA)

HA in A^- (CH_3COOH in CH_3COO^-) imenujemo kislinsko bazni par

Primer:

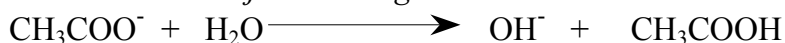
Reakcija nevtralizacije

Reakcija elektrolitske disociacije nastale soli

Protolitska reakcija acetatnega aniona

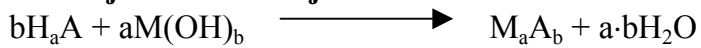

B_1 K_1 ← B_2 K_2

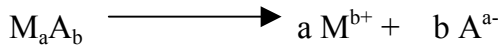

SOLI, KI NASTANEJO Z REAKCIJO NEVTRALIZACIJE MED MOČNIMI KISLINAMI IN MOČNIMI BAZAMI

Reakcija nevtralizacije

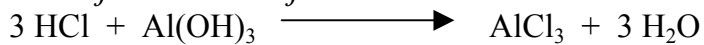
Reakcija elektrolitske disociacije soli v vodi je enosmerna

nevtralno: $[H_3O^+] = [OH^-] = 1,0 \cdot 10^{-7}$; $pH = pOH = 7$

Primer:

Reakcija nevtralizacije

Reakcija elektrolitske disociacije soli v vodi

